

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

TỔNG LÝ

Giá bán nhật trình

BỘN QUỐC-NGŨ :

Trọn năm..... 5.300

Sáu tháng..... 3 00

BỘN LANGSA :

Trọn năm..... 3 00

Sáu tháng..... 2 00

BÁN CHUNG HAI BỘN

Trọn năm..... 7.000

Sáu tháng..... 4 00

AN-HA-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DU COURRIER DE L'OUEST

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG Boulevard Dolanow - Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIÊN
CHỦ BERT
Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình xin đề nghị
cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bản-quan lấy làm
thảm cảm.
Những bài gửi đến không
đang lên báo được thời
không lẽ trả lại, xin các
ngài lưu ý.

KHÔNG CHIU CHỀ BIẾN LẠI

Nghề chớp bóng há không phải là một mỗi lợi to sao?

Tiếp theo

Hàng vậy! cứ xem ngay trên tấm vải kia, thời dù thấy chớp không việc nào là không như hếch. Thế thì muốn sáng lập một nhà chụp ảnh để chớp bóng tưởng không phải là dễ, mà cũng không phải là ít tiền. Nhưng quyết rằng: mọi việc cần phải có học tập mới xong. Và lại nghề chụp ảnh để chớp bóng tuy có khác hơn nghề chụp ảnh thường, nhưng nếu muốn thấu đáo được, ắt cũng không khó.

Đành rằng: việc làm phải tốn phí nhiều lắm, song buổi sơ khởi ta nên thành-thỏa lần bước mà đi, chụp những cảnh-tích thường, hoặc n.ười mình đóng vai diễn các lớp-tiến-tuyệt, chỉ như lúc chụp ra chữ quốc-ngữ ai cũng có thể đọc được, hiểu được, tưởng chắc nghề chớp bóng nhân đó mà mở-mang cho người mình, cũng không phải là vô ích.

Vì biết tập các vai-tướng hầu diễn để chụp ảnh, thật là việc khó khăn lắm, nhưng mọi điều, điều nào cũng thế, có khó mới có khôn, chỉ như mỗi cứ khoan tay trông cho ai bay sang thời tranh-giành nhau, đường ấy bảo sao không đến hư-bao là-là!!

Cứ như bài "Sư không chịu làm", có hai cuộc lần hoa-nhiệm của ông Võ-bà-Nhiên trong kỳ báo trước, nghĩ cũng phải lắm. Người mình phải nhiều có lãnh biến-nhất về sự lao-dộng hằng ngày, mà lại biến-nhất về tri-dào: ít hay suy nghĩ đến những nông-nỗ sáu-xa, trừ-hoạch phương-hâm nào hầu mong cho xứ sở ngày càng đất-danh thêm lên, để cho người ngoại-quốc trông vào, không đến nỗi bảo rằng dân ta còn mê-mộng lắm.

Người mình có cái tánh háo-lão mớ kỹ, dẫn những cuộc giải-tri hay những việc cần-đang thương-buổi cũng vậy; cứ nên các nước họ đã dóm rõ, ngày ngày mãi bày ra thữ nấy thữ kia cho lạ mắt ta. Ấy thế mà họ thữ lợi cũng đã là thính lắm.

Cứ nói tóm, thời nước chớp bóng, nếu ta chế-sửa lại được, ắt cũng là một mỗi lợi to. Lợi ấy có phần khác-hằng với các mỗi lợi xưa vậy, mà lại có thể nói là có phần giúp ích về tri-tuệ con người, để nhân-dân mà càng ngày càng biến-nhật các công-nghệ trong xứ ra. Không kể đến phương Âu, việc giềng mớ-mang phát-đạt lắm; cứ xem như Nhật-Hôn là một nước ở về Á-châu, trước nửa thế kỷ kia, thời chưa có gì

là tiến-hóa; thế mà ngày nay các công-nghệ của họ phát-đạt một cách là đường-ây là không nói về việc binh-khi của họ, mà họ vẫn được đứng vào hàng các học-cương.

Cái cơ-quan của nước Nhật, sau này hằng là rực-rỡ về-vang, mà nguyên-nhân là bởi người dân trong nước ai cũng chú trọng về đường công-nghệ sinh-nghiệp, lao-dộng cả ngày.

Trông người rồi ngắm đến ta, thật cũng đáng lo cho vận-mạng nước nhà; hạng người ấy không ngó tới, đêm hằng không phải ít. Thời! ta ráng nông-uãng lấy, cho hay vận sự khởi đầu nan; thế mà nếu chẳng vậy thì biết ngày nào ta chen chơ kịp với người, để khỏi thẹn với tiếng nhà nước Đại-pháp dạy-dỗ ta, diu-đất ta. Đã sáu mươi hai năm trời chịu ớp-bóng cơ tam-sắc, ta phải tính sao?

T.

Tin mùa màng

Tin mùa màng từ 1° đến 15 Novem-bre 1921.

Cantho — Mấy đám mưa lớn trong đầu tháng Novembre làm ngập ma mới cấy và trở ngại cho lúc nhổ mạ, vì trước kia lội đầu tháng Octobre cũng đã bị lụt rồi. Lúc ấy hư hao đến 21 phần trăm tính theo mặt đất đã trồng lúa. Giá thường lúa 4\$17 và gạo 7\$80 mỗi một 100 kilos.

Soc Trang — Toàn trồng hạt lúa mùa đã cấy rồi. Lúa sớm khởi sự gặt, thế, coi đáng mừng. Ngày 4 và 5 Novembre rồi tuy có mưa, song không có gì là hư hao. Lúa ba-tràng và lúa mùa coi mới trở đều lắm. Giá thường 100 kilos gạo từ 8\$00 đến 8\$20, lúa từ 4\$30 đến 4\$40.

Giadinh — Mấy đám mưa rồi không hại gì đến sự nhỏ mà bao nhiêu. Trừ lúa sớm, bị trời xấu nên lúc gặt cũng hao hụt chương một phần mười, còn lúa mùa thì trở đều lắm.

Lệ đời su

Su tất là cái hại chung cho các nhà buôn nhỏ. Nhà nước tình phải cho dân đổi su tại các chợ Saigon. Thế mà còn sợ nỗi có người giành đổi hết rồi về đổi, lại cho kẻ khác mà ăn lời nên định như vậy:

Tuần tới sẽ khởi sự cho đổi: cứ mỗi ngày là 200\$, từ khoảng 6 giờ rưỡi sớm mai đến 7 giờ rưỡi mà thôi, đổi từ đó gọi là đổi. Đổi trong chợ, nơi phòng quan giám thảo.

VĂN UYÊN

Tái ngộ cố hữu Nguyễn-thành-Úc tự Thiệu-Huy

Từ buổi Ac-là học ở hai Thiệu-Huy mừng gặp lại Lôm nay Hàng-uyên chuyện cũ vui đón thăm Quyển-cổ tình xưa vẫn nói dài Ràng-bước đây ra tưởng thì-thạch Thông-dong đó cũ lột cảm-đai Hen-ho vậy vậy đánh ghi vậy Gai-sóc vì ai để đợi ngày.

Phạm-kỳ-Nương (Cantho)

Bộ y vận

Đi ở khuyên đừng luân một hai Còn nhiều tang-hiệp kẻ chi nay? Nước-non chung đời trời Nam-Bắc Kỳ-kỷ riêng so bước cầu. dài Bình-lợi mới xuân đầu nhập như Tang-thương hơn cũ hận đeo-dai Ruột gan gang trái ngoài muốn dậm Đã trót cùng nhau hẹn nhưng ngày Nguyễn-Thiệu-Huy

Kỷ tam

Biết chừ phải-lợi cai xuân nóng, Biể-hóa khôn tay một giải đống. Khán-khích đã đánh loan sanh phụng, Bơ-vơ chi để bươm rời bóng. Hải-đường say giấc vui chưa phi, Vu-hiệp tình hôn đây buồn trông. Ngơ-ngẩn đến khuya nắng-ổ bóng, Người thương ai bởi thẫn cho long.

Kỷ tứ

Lông cang dan-dut, luy khồn thau, Chấn-ngân khen ai đắp lụy sầu. Thâm-thú gheo người quyền Thục-đế Bê-bai trên khách bướm Trang-châu. Bình sáu đõe duôi, thì năm vào, Giấc thắm toan xưa rừu một bầu; Nguyệt lão ông ời xin côi mới, Trương tư kéo đề liễu mai cau.

Bachieu: Lê-Tôn tư là: Sơn-Nước

Vịnh Phong cảnh Phúộc

Thử hỏi làng van có mấy lời; Đều đây sao chàng vịnh để chơi? Kia cầu ngất ngưỡng cao hơn sớm, No chơ con con nhòm bốn người. Phu giới nhá Nghiêu trâm nóc ngói Lõe như ruộng Thuấn bốn phương trời; Giọng cảm ếm Á nati-huân khúc Nổi từ buồn riêng, cũng khoái cười. De-khien: Lê-Sơn-Nước đề.

Liềng đáng nhà mới cắt (1)

Ngày lành dựng cột, mới một lần đào, nhớ đực quên vung có người vưng; Thảng tốt cắt nhà nên ba cái nối, gần công bồi đắp nước non bền.

Đảng ăn tân gia.

Nhà mới, cửa mới, cột kèo mới, vách phen rành rành mới; Chủ vui, khách vui, con vợ vui, trà rừu mực nóng vui.

Lê-Tiền

(1) Nhà này của người anh ruột tôi là M. Lê-minh-Cần, mới ở tại Tân-Sự (Gia-ra)

Gương đáng soi chung

Lời của quan thái-sư Nguyễn Đàng-Tuân dạy con người là cụ Hiệp-biến đại-học-sĩ Nguyễn-dăng-Giai "Cả hai nguyên bài đời luân luân quốc-sư

Bà thân sinh cụ Hiệp-biến Đại-học-sĩ Nguyễn-dăng-Giai chính là phu-nhân quan Thái-sư Nguyễn-dăng-Tuân. Xưa thờ mẹ chớng rất hiếu-thuận, thữ chung như-nhất. Bà mẹ già tuổi ngoài chín mươi, già cả lán-lộn, lại tình hải ky-cốp thái quá. Bà anh em quan Thái-sư cũng đi ra kinh-tùng-sư. Ở nhà chỉ bà Thái-sư là chị dâu cả. Thương lẽ nhà như người thì hay sanh đều rồi rằm, hưởng bố chị em bạn đầu đông, lại ở chung, thì mướn sao khó lời tôi tiếng hành với nhau? Bà già lại nghe lời hay đầu nhỏ, cứ cá-ty ri-rời bà lớn mãi, song bà cũng một mực chịu-luy cung phụng mẹ chớng chẳng hề làm lỗi.

Thời ấy quan lại chưa có thương-bồng, nên chỉ quan Thái-sư ở kinh-đô tuy đến học tam-công mặc dầu, nhưng trong dinh không có đầu thấp ban đêm. Cụ Nguyễn-dăng-Giai thì theo hầu cha, lo cơm nước làm bữa đến 8, 9 giờ hôm mới rảnh mà ăn một bữa cơm vất, rồi đốt đuốc lên cầu cha dạy học. Bà Thái-sư ở nhà phải về lấy của cha mẹ bù nuôi-ổn mẹ chớng, chị dâu (mù) và em bạn đầu nữa, lại còn may quần áo gửi ra kinh cho chớng con may. Bà rất hiền hạnh như thế, ở sơ bà cụ già mãi câu thúc. Mỗi tháng quan Thái-sư trở về làng vẫn an mẹ hai lần, thì bà mẹ mệt-thót này nọ; ngài chớng cố dạch luôn ngách cho chuẩn-chàng rõ-rệt tội của vợ hiền. Hễ nghe mẹ trách thì dậm-đe quở phạt vợ, song bà Thái-sư cũng cứ cúi đầu vâng lãnh tội với mẹ và chớng, không cãi-cơ tranh-luật một tiếng nào cả. Chớng cụ đại-học-sĩ Nguyễn-dăng-Giai ra qui khọc lấy kêu vang cho mẹ lãnh. Quan Thái-sư đã chẳng sợ quàng đến tiếng đau-thương của con đại mà lại bảo rằng: "Người xưa có nói: trong thiên hạ không có cha mẹ nào là cha mẹ không phải. Mấy biết mẹ mấy phải, tao há lại dám cho mẹ tao quấy sao? Kinh là có câu:

"Con thương vợ mà cha mẹ không ưa năng đầu, thì con không dám nhủ; con không thương vợ mà cha mẹ yêu năng đầu thì con không dám bỏ. Mấy cũng đã biết chớ? Ta thương thữ nhiều người kém chữ hiếu với cha mẹ, tất là nãng chữ tình với vợ con."

Phu-nhân đầu phải chịu oan ức, nhân thế quyết đời cam cay-dàng cang-đường mẹ chớng. May sau hai mươi năm bà cụ già hồi tâm, quan Thái-sư mới dám thương vợ lại như trước. Lúc cụ Nguyễn-dăng-Giai theo cha ở kinh, thì cây thân làm việc như tôi ở vậy—hóa: nhờ có quan nhà hoặc vật quán áo cho cha, lại cơm nước cũng cụ lo lắng một tay. Quan thái-sư có tánh khác hằng muốn người, là tiến bao nhiêu cũng cho kẻ nghèo, lớp sớm nhà cửa vừn rượng cho người bà con nào kém thế, chớ không ugli nổi sau xa cho con mình. Bời ngài chỉ về chỗ-nghĩa duy-

Tự do diên đàng

Thơ trông gởi cho M. Nguyễn-phước-Sanh ở Tràdon.

Vị-Thanh, le 20 Novembre 1921
Monsieur,

Trong báo "An-là" số 237 ngày 10 Novembre 1921, thấy ông viết 1 bài "Bất bình tác miếu" tôi rất phục ông là người nghĩa khí, thữ chủ cai Lạc và cậu bíp Luông hiệp đáp, đánh đập đờn bà có thể nên ông bất bình.

Tôi xin ông hãy tỏ ngay vụ này cho quan Chủ-Quận Tràdon, xin ngài xét ra mà làm tội những kẻ vô làm như vậy, báng-chảo, tôi sợ chẳng thấu đến tai quan, đường ấy làm sao mà rừa hơn cho người bị hiếp.

Tôi coi xin ông và hết thữ có bác, từ hậu nếu gặp việc bất bình như vậy, hãy lấy lòng hơn, bình giùm người bị hiếp lên trong lúc đó và chịu khó đi đến quan mà tố cáo giùm.

Theo ý ngu tôi tưởng được vậy thì phước ấy nào thua phước cũng miếu cũng chưa.

Lê-văn-Mười — Vị-Thanh
Rachgia

Tha đến bữa ăn phải đốt là cây chớ không có đèn. Đường ấy mà đại-học-sĩ Nguyễn-dăng-Giai cũng vui vãng thữ lòng cha, tuổi đã lớn, bé cực nhọc nhiều, vì khi ở kinh thì lo mọi nỗi cho cha, lúc về làng phải giúp tay cho mẹ; thế quá quan thái-sư thấy con hạnh thân như thế, mà quần áo rách rưới, bèn kêu con mà khuyên lơn, cốt sợ con thời chi phỡ sự học hành đi. Đứ-thành không xưa dạy rằng: Phải lấy đầu cố-công làm trước nhữ. Ta may nhờ ơn trên làm quan đến chừ này, ơn mấy thì tuổi đã lớn, mặc vải bố ăn uoi dưa, quí bố khỏi đời lạnh thì thời có đứ ra thì lên giúp làng xóm là con những người nghèo là phải. Từ thân mấy thì không nên là ra một phòng lưu phu-qui mà bực cái kiếm-cần của ta. Ta thường thữ những người ra làm quan, mình mặc xam vọc, đeo châu ngọc trong nhà đầy kẻ hầu hạ; còn cái nhữ vườn ruộng, ta không biết cướp của đầu mà được như thế? Thế mà gặp hậu tiền hơn hay là kẻ đời tay có những-làm vật gì, hay thữ kẻ nghe mặt ăn cấp ly chỉ, thì làm ra mặt mình-sát công bình. Sao chàng nghĩ kỹ lại, coi đứ chánh an cướp, ăn trộm; là mình mà chưa ai đến bắt, còn thữ mặt cấp vật, mình lại làm oai, bực mợ no ra như thế? Hời ời! chừ đõe giá nghĩ cho dich sát hai câu dạy của quan Thái-sư trước đó, rồi thữ đơm quàng lại xã-bội hiện-nhật, sánh với đám dân trong làng chừ ời cha máng mẹ là sao? Phải nghe lời vợ chớng? Chờ tôi thữ có nhữ người biết luân-lý cang-thương là trong mà hay nghe lời vợ bỏ cha bỏ mẹ, cũng đủ gan ruồi để cho vợ chừ ời cha mẹ mình mà sống nhữ người thì... không la rầy chi sớt. Con giữa quan trường kia, các vị quan nào đã học phu mầu chỉ dân, xin noi gương đứ.

Cantho — giáo viên
Lại-thành-Thập (thuật)

An-phong

Bijouterie-souvettes de Chine

et de Tonkin CAOLANH

Kính trình cùng lực châu qui khách... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Caolanh: Nguyễn-Văn-Trước

Cần-bách

TIỆM

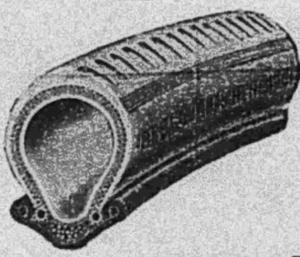
Trương-văn-Hanh

sadee

Có bán xe máy mới và đồ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Cần-khởi

Vô xe thương-hạng

Vô xe hiệu Bergougean Pneus Bergougean là một thứ vô thương-hạng... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Quyển Từ-tụng-thẻ-lẻ

Quyển từ-tụng-thẻ-lẻ là một quyển sách từ điển... Kính trình cùng lực châu qui khách...

HÀNG HẬU GIANG

vốn đăng 1.000.000

Hàng này của Langsa và Anam... Kính trình cùng lực châu qui khách...

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CAN HIỆU

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thao nhiều kiểu khéo léo... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Nhà ngủ và nhà hàng

Kính trình cùng lực châu qui khách... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Khương thời-dit

Trần-văn-Gông... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Cao-bách

Có bán các... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Hời-Dóng-bang

Trong xứ ta... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Tôi-chiến-lãnh

Tôi chiến lãnh... Kính trình cùng lực châu qui khách...

XIN-LU'U-Y

Ky-tan... Kính trình cùng lực châu qui khách...

La-văn-Trọng

Bán và bán lẻ các sắc hàng... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Muốn mua mặt-ong

At có MẶT-ONG muốn bán... Kính trình cùng lực châu qui khách...

MỸ-KÝ

TRU'ONG NGOC-GHU... Kính trình cùng lực châu qui khách...

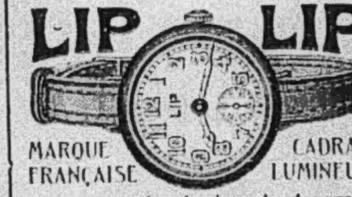
Một-việc-khả-lâm

Có quan-tram... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Đồng-hồ-hiệu-LIP

Đồng-hồ mà người ta hay kiếm... Kính trình cùng lực châu qui khách...

SAO VẬY? Vì máy nó tốt lắm... Kính trình cùng lực châu qui khách...

SAO NỮA? Vì nó là hiệu Langsa... Kính trình cùng lực châu qui khách...

Tại nhà in Hậu-giang

Nhà in Hậu-giang... Kính trình cùng lực châu qui khách...